

Til Finansdepartementet

2. mai 2013

Tilråkning vedrørende utelukkelsen av Alliant Techsystems Inc. fra investeringsuniverset til Statens pensjonsfond utland

1 Innledning

Etikkrådet tilrårer at selskapet Alliant Techsystems Inc. (ATK) ikke lenger utelukkes fra SPU på grunnlag av klasevåpenproduksjon.

Ettersom selskapet produserer sentrale komponenter til kjernevåpen, tilrårer Etikkrådet at selskapet likevel forblir utelukket fra SPU.

2 Bakgrunn

Av SPUs etiske retningslinjer fremgår det at fondets midler ikke skal være investert i selskaper som selv eller gjennom enheter de kontrollerer produserer våpen som ved normal anvendelse bryter med grunnleggende humanitære prinsipper.¹ Blant de våpen som faller innenfor denne kategorien, er klasevåpen og kjernevåpen.

16. juni 2005 avga Etikkrådet tilrådning om utelukkelse av det amerikanske selskapet ATK fra SPUs investeringsmuligheter fordi selskapet produserte klasevåpen.² Finansdepartementet besluttet å utelukke selskapet i august 2005, og selskapet har siden vært utelukket fra SPU.

Etikkrådet skal rutinemessig vurdere om grunnlaget for utelukkelse av selskaper fortsatt er til stede.³ Etikkrådet har i den forbindelse innhentet følgende informasjon om selskapets produksjon av klase- og kjernevåpen:

ATKs klasevåpenproduksjon

Selskapet ble i 2005 tilrådet utelukket på grunnlag av produksjon av klasevåpenet CBU 87/B, som inneholdt 202 sprenglegemer (*sub-munition*) av typen BLU-97. I tillegg har selskapet inntil nylig på sine egne hjemmesider omtalt sin produksjon av sub-munition benevnt BLU-108.

Selskapet omtaler ikke lenger disse klasevåpnene på sine hjemmesider, og har opplyst at det ikke lenger produserer noen former for klasevåpen.⁴

ATKs produksjon av sentrale komponenter til kjernevåpen

På sine egne hjemmesider opplyser selskapet at det er ansvarlig for oppgraderingen av rakettmotorene til det interkontinentale ballistiske missilet Minuteman III.⁵ Videre opplyser

¹ Retningslinjer for observasjon og utelukkelse av selskaper fra Statens pensjonsfond utlands investeringsunivers, §2: <http://www.regjeringen.no/nb/sub/styrer-rad-utvalg/etikkradet/etiske-retningslinjer.html?id=425277>

² Tilrådning fra Petroleumsfondets etiske råd, 16. juni 2005: <http://www.regjeringen.no/pages/1661742/Tilradning%20klasevåpen%2015%20juni%202005.pdf>

³ Retningslinjer for observasjon og utelukkelse av selskaper fra Statens pensjonsfond utlands investeringsunivers, §5, femte ledd: <http://www.regjeringen.no/nb/sub/styrer-rad-utvalg/etikkradet/etiske-retningslinjer.html?id=425277>

⁴ Brev fra Alliant Techsystems Inc. til Etikkrådets konsulent GES Investment Services.

⁵ "Minuteman III is a silo-based intercontinental ballistic missile with three solid-propellant stages and a fourth-stage liquid-propulsion engine. It has been the prime nuclear deterrent for the United States for the last four decades, and plans are in place for it to continue in this role through 2020. The Minuteman III continues to undergo a major refurbishment under the U.S. Air Force's Prime Integration Contract led by Northrop Grumman Mission Systems. ATK is responsible for refurbishing all three solid-propellant stages of the missile." <http://www.atk.com/products-services/minuteman-iii/>

selskapet at det produserer rakettmotorene til kjernevåpenmissilet Trident II (D5), beregnet på utskytning fra undervannsbåter.⁶

3 Informasjon fra selskapet

Etikkrådet har skrevet til selskapet og spurt om det fortsatt produserer klasevåpen og om det eventuelt produserer sentrale komponenter til kjernevåpen.⁷ Selskapet har ikke besvart Etikkrådets henvendelse.

4 Etikkrådets vurdering

Etikkrådet anser det som sannsynlig at selskapet har sluttet å produsere klasevåpen. Grunnlaget for å utelukke selskapet på bakgrunn av klasevåpenproduksjon er derfor ikke lenger til stede.

Etikkrådet har tidligere lagt til grunn at produksjon og oppgraderinger av missiler som ikke har annen funksjon enn å føre kjernevåpen, må anses som produksjon av sentrale komponenter til kjernevåpen, og dermed danner grunnlag for utelukkelse fra SPU. ATK oppgir på sine egne hjemmesider at det driver slik virksomhet. Etikkrådet mener derfor at selskapet fortsatt bør være utelukket fra SPU.

5 Tilrådning

Etikkrådet tilrår å oppheve utelukkelsen av Alliant Techsystems Inc. på grunnlag av klasevåpenproduksjon.

Etikkrådet tilrår imidlertid at selskapet forblir utelukket fra SPUs investeringsmuligheter på grunnlag av dets produksjon av sentrale komponenter til kjernevåpen.

Ola Mestad
Leder

(sign.)

Dag Olav Hessen

(sign.)

Ylva Lindberg

(sign.)

Marianne Olsson

(sign.)

Bente Rathe

(sign.)

⁶ “ATK manufactures solid-propulsion boost motor systems for all three stages of the Trident II missile, also known as the Trident D5, under a contract from prime contractor Lockheed Martin Space Systems Co. ATK has a long history of producing solid-propulsion systems for submarine-launched missiles, beginning with the Polaris missile in the 1950s. The Trident II is a three-stage, solid-propellant, inertial-guided missile system that is the primary strategic weapons program in the U.S. Navy’s Fleet Ballistic Missile system.”,

Selskapets årsrapport 2012: http://www.atk.com/wp-content/uploads/2012/09/annualreport_ATK_20122.pdf

⁷ Brev fra Etikkrådet til ATK, 11. mars 2013